● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ●

● LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARJANA BAJCA NA OŠ VIDE PREGARC

Lutke bodo razveseljevale otroke

Marjan Bajc iz Rožičeve 4 se že več kot 30 let ukvarja z lutkami. Najprej so ga privlačevale ročne lutke, potem pa se je navdušil za marionetne. Sam je tudi napravil sestavljivo marionetno lutkovno gledališče, ki seveda ni tako veliko kot tisto »pravo«, saj meri v višino morda dva metra, v širino pa nekoliko manj, kar pa prav nič ne zmanjša veselja otrok, kadar se zberejo pred njim in se vživijo v domišljijski svet lutkovnih junakov.

Do zdaj je Marjan Bajc napravil že sedem marionetnih lutk: dedka Mraza, Janka in Metko, Bučka, Pavliho, čarovnico, policaja in ravnatelja gledališča. Lutke so dveh velikosti: manjše, teh je več, merijo v višino okoli 25 do 30 centimetrov, večje pa okoli 70 centimetrov. Tako na odru, ki je bil sprva mišljen le za male lutke, velike sploh ne morejo nastopati. So pa seveda večje lutke zanimivejše, saj je vse na njih, od škorenjcev do klobuka, skrbno izdelano. Zato Marjan Bajc zdaj razmišlja, da bi povečal oder.

Izdelava marionetnega lutkovnega gledališča je Marjana Bajca stala kar precej denarja. O času, ki ga je porabil za to, pa niti ne razmišlja, saj je to počenjal iz veselja in želje zadovoljiti otroke. In prav zato, ker otroci zelo radi gledajo lutke, si Marjan Bajc že dolgo želi, da njegovi lutkovni junaki ne bi razveseljevali le peščice otrok iz bloka, kjer stanuje, temveč naj bi prijetne urice ob njih preživelo kar največ cicibanov in pionirjev. Hkrati pa je tako gledališče tudi priložnost za tiste otroke, ki imajo veselje do igranja. Toda do pred kratkim niso na nobeni šoli, vrtcu ali v krajevni skupnosti pokazali zanimanja za to gledališče.

Ob koncu letošnjega šolskega leta pa se je dolgoletna želja Marjana Bajca pričela uresničevati. Na OŠ Vide Pregarc so namreč sklenili, da skupaj s krajevno skupnostjo Zelena jama odkupijo gledališče. Resda se o tem v krajevni skupnosti še niso dokončno dogovorili, toda prva predstava je vendarle že bila. Učenci sedmih in osmih razredov so prvo — in drugošolcem v učilnici podaljšanega bivanja zaigrali igrico Pavliha in vešča. Navdušenje je bilo precejšnje, nerodno je le to, da v šoli nimajo pravega prostora za gledališče, saj v učilnici podaljšanega bivanja ne more biti njegovo stalno mesto. Če pa bi se krajevna skupnost odločila za njegov nakup, bi ga bilo mogoče postaviti v prostore TVD Partizan Zelena jama.

Tako bodo šolarji OŠ Vide Pregarc in morda še kateri imeli poselj večkrat priložnost ogledati si lutkovne predstave, saj nameravajo na tej šoli po sedemnajstih letih mrtvila v okviru šolskega kulturnega društva ponovno oživeti lutkovno dejavnost. Krožek z ročnimi lutkami bo vodila tovarišica Damjana Tomičevič, z marionetnimi pa Marjan Bajc.

D. J.

Pokaži, kaj znaš v Dolskem

KUD in OO ZSMS Dolsko sta za dan mladosti zopet organizirala prireditev Pokaži, kaj znaš. Nastopili so neznani talenti iz Zasavja — od Stanežič do Litije in še naprej.

Prireditev v nabito polni dvorani kulturnega doma v Dolskem je zelo uspela. Ne glede na ocene tekmovalne komisije (le-ta je bila nekoliko ponesrečeno izbrana) so nastopajoči navdušili gledalce. Zlasti je bil burnega aplavza deležen Bogdan Kokalj iz Petelinj, ki je z dobršno mero umetniške sposobnosti in glasbenega občutka zaigral na citre. Prav tako navdušeno je bil sprejet tudi vokalno-inštrumentalni ansambel Mlado klasje iz Stanežič, saj je ena redkih mladih skupin, ki se z izvirnim sestavom inštrumentov še ukvarja z narodno pesmijo in glasbo. Glasovi mladih pevcev pa tudi mnogo obetajo.

Razveseljujoč je bil nastop mladinskega pevskega zbora iz KS Klopce pod vodstvom Pavla Povirka. Zapel je dve pesmi, med njima tudi pesem Čuk, ki pripoveduje o požigu Križevske vasi med drugo svetovno vojno. Avtorica teksta in napeva Micka Povirk je v pesmi pokazala svojo žilico za glasbo in petje ter sposobnost komponiranja.

Mija Zajc iz Dolskega je ob orgelski spremljavi Vike Hindel zapela dve pesmi in dokazala, da je ena tistih sposobnih mladih pevk, ki bi jo radi še večkrat slišali.

S svojima ubranima glasovoma sta nas razveselili mladinki Katarina Mohar in Olga Selšek. S pesmijo sužnjev sta dokazali svoj pretanjen posluh. Tudi Marička Selšek, ki ju je spremljala na orglah, je pokazala, da je že prava mojstrica na tako zahtevnem inštrumentu.

Med nastopajočimi je bila tudi ritmična skupina OŠ Gabrovka. Mlada dekleta so nam predstavila dve točki: Ples s stoli in Rokegar. Elastičnost gibov in do potankosti izdelan ritem sta se ubrano prepletala z melodijo in ustvarjala čudovito sliko prekipevajoče mladosti.

Presenečenje na prireditvi je bil Jani Gorant iz Jevnice. Predstavil se je kot kantavtor s pesmima Čakam in Ne, tega nočem. Dokazal je, da je mojster na kitari in tudi izvrsten pevec, ki je ugajal vsem, posebno še mlajši generaciji.

Marko Selšek in Franček Zver sta zapela ob zvokih svojih kitar. Prsti so jima gibčno in spretno ubirali strune. Kot začetnika sta napravila na poslušalce kar prijeten vtis.

Helena Cvetežar z Vač je kot pevka ob kitarski spremljavi Janija Jeranta zapela pesem Zaljubljena ženska. Z več vaje in vztrajnosti bo morda dosegla še kaj več.

Lojze Šprokar, kantavtor iz Ljubljane, se je kot stalni gost podobnih prireditev predstavil s pesmima Prazna ulica in Bančniki. Teksti njegovih pesmi so jasni in nekoliko humorno, celo kritično obarvani. Na kitari je pravi mojster.

Kantavtorica Deja Mušič iz Kresnic je pokazala, da je že kar spretna na kitari, ima lep glas, teksti so sodobni; če je s pesmijo Kar znaš to veljaš želela napraviti vtis na žirijo in poslušalce, potem naj bi bil odgovor že v naslovu te njene pesmi?

Sonja Čerin iz Trzina je ob spremljavi na kitaro zapela zmagovalno pesem Evrovizije. Lep glas in odličen posluh, žal pa zelo površno izgovarjanje teksta v nemščini.

Laze pri Dolskem so zastopali Vesna, Jerneja in Bruno Rusjan. Ob spremljavi Brunove kitare sta se sestrici prav lepo ujeli.

Al' me boš kaj rada imela sta v narodnih nošah ljubko (zapela zunaj konkurence) Janika in Peter Pustotnik, na harmoniko ju je spremljala Nežka Čad.

Mali Tadej je z recitacijo v narečju Moj očka so mi djali navdušil občinstvo.

Nastop ritmične skupine z OŠ Gabrovka

Tako smo v Dolskem počastili praznik mladosti in spomin na dragega maršala Tita. Prireditev sta spretno povezovala Sašo Novak in Cvetka Trdin. Za ozvočenje in ton je poskrbel Srečo Šimenc. Škoda je le, da se na naše vabilo ni odzval nihče iz mestne niti občinske zveze kulturnih organizacij. Tudi od kluba mladih 82, kamor smo prijavili prireditev, nas ni nihče obiskal.

Besedilo in slika:
MARJAN LANTAR

● Še eden

KK SZDL in KS Polje sta začela konec lanskega leta izdajati svoje glasilo KRAJAN. V 800 izvodih prihajajo z njim med krajane daljši članki, pa vesti, novice, obvestila in napovedi, pomembne za spretno obveščenost občanov KS Polje. Do letošnjega junija so izšle 4 številke — zadnja je v celoti posvečena krajevnemu prazniku. Pripravili so jo Terezija Debeljak, Mira Hladnik, Nevenka Krois, Marija Berce in Maks Oblak.

K čestitkam ob izdajanju še želja, da bi tudi Krajan postal glasilo, ki bo redno oziroma vsekakor po potrebi izhajalo tako, kot to delajo že v več drugih KS, pa spodbudil še druge, da se vključijo v informiranje občanov kot neločljivi del nadaljnjega razvoja samouprave v KS.

Leto dni delovanja

Kulturni dom ŠPANSKI BORCI

Kulturni dom Španski borci je v manj kot letu dni delovanja kljub začetnim težavam popolnoma upravičil svojo vlogo — možnost večnamenske uporabe za kulturne in druge prireditve ter za družbenopolitično dejavnost.

Od otvoritve julija 1981 do danes je bilo v domu več kot sto seminarjev, sej, posvetov in skupščin družbenopolitičnih in družbenih organizacij ter društev, delovnih organizacij in drugih družbenih dejavnikov, prek sto pa je bilo tudi različnih kulturnih prireditev.

V tem začetnem obdobju je bila nosilka pretežne večine kulturnih prireditev OZKO, saj so se v domu zvrstila vsa občinska srečanja, gledališka revija, celovečerni koncerti, literarni večeri, »mešane« prireditve, precej je bilo nastopov v okviru kulturne akcije, nekaj pa tudi gostovanj amaterskih in poklicnih skupin iz drugih občin.

KD Španski borci je s svojimi avlami in Jelovškovim likovnim salonom ponudil nove možnosti za likovno razstavno dejavnost. Do junija je bilo v domu 17 likovnih, fotografskih in drugih razstav.

Nedvomno je bila prijetna poživitev, predvsem za najmlajše naše občine, sodelovanje z lutkovnim gledališčem Ljubljana, ki je v domu uresničevalo dobršen del svojega programa. Lutkovno gledališče je imelo poleg rednih sobotnih predstav in predstav zunaj tega okvira v domu tudi vaje za nekatere svoje predstave.

Prav tako je v domu pripravila diplomski nastop skupina diplomantov z akademije za gledališče, radio, film in televizijo, in sicer Stare čase Harolda Pinterja v režiji Bojana Dobravca.

Zelo pomembna pridobitev za občinsko kulturno in kulturnovzgojno dejavnost so novi prostori knjižnice J. Mazovca pa prostori za OZKO in KS Selo, Moste in Nove Fužine.

Na podlagi dosedanjih izkušenj in ob profesionalizaciji uprave doma, nad katerim še vedno bedi Skupnost za razvoj družbenega standarda, bo možno v bodoče začrtati konkretnejši program dejavnosti in vloge doma, ker že obstaja programski svet, ki ga je imenovala OK SZDL.

Prav gotovo KD Španski borci ni samo »moščanski«, ampak ljubljanski, nas vseh, kar je z nekaterimi akcijami in prireditvami ter družbenopolitično dejavnostjo že dokazal. S tem v zvezi bo potrebno videti, kaj in koliko je sposoben nuditi tudi mestu in republiki.

M. Š.

● Vesti iz občinske organizacije RK

Dodobra smo že zakoračili v poletje. Mnogi šolarji so že na počitnicah, pa tudi vrste delavcev po delovnih organizacijah so že nekoliko razredčene, čeprav mora delo potekati v okviru načrtov, kajti v zadnjih šestih mesecih leta ne bo moč nadoknaditi morebitnih zamud.

Med organizacije, ki ne poznajo pravega oddiha, prav gotovo sodi tudi Rdeči križ. Do iztega šolskega leta so v tej organizaciji opravili vrsto tekmovanj iz prve medicinske pomoči, člani splošnih enot CZ iz delovnih organizacij pa so preverjali svojo pripravljenost za akcijo. Junija je RK uspešno organiziral solidarnostno zbiranje oblačil in odpadnih surovin, spet so se odrezali krvodajalci.

●

Od 11. do 13. junija so bili v Ljubljani na obisku gostje iz pobratenega italijanskega mesta Parma. Skupaj z našimi aktivisti RK in krvodajalci so se udeležili krvodajalske akcije na zavodu za transfuzijo, kjer smo jim pripravili prisrčen sprejem. Gostje so se nato podali na izlet po gorenjskih krajih. Ogledali so si Brdo pri Kranju, Begunje, Bled, Kamnik in ob odhodu v svojo domovino še Postojnsko jamo. Vsi so bili zelo navdušeni in zadovoljni, dobrega razpoloženja ni pokvarilo niti slabo vreme.

●

V stari tržnici ob Zaloški cesti so aktivistke in aktivisti RK takorekoč do danes sortirali oblačila, ki so jih podarili občani Ljubljane ob solidarnostni akciji. Vsega zbranega materiala je bilo okoli 90 ton! Pri delu so sodelovali predstavniki RK iz vseh ljubljanskih občin, razvrščeno blago pa so sproti odvažali v zbirno skladišče mesta v Prečno ulico. Od tam bomo pomoč delili prizadetim in potrebnim.

JOŽE PRAPROTNIK

● V NAŠI OBČINI 29. IN 30. JULIJA

SOLIDARNOSTNI ODVZEM KRVI

Julija in avgusta, na višku poletne turistične sezone, prihaja do pravega preseljevanja narodov. Največ po cestah. V tem pločevinastem vrvežu sodelujemo tudi mi, pa naj se prepeljujemo na morje ali pa samo do Save ali Sore. Gneča je velika in tudi krvni davek na cestah je večji kot druge mesece. Veliko je mrtvih, veliko pa je tudi težje ali lažje poškodovanih. Zato in pa zaradi sicršnjega rednega zdravljenja občanov pa rabijo v bolnišnicah mnogo krvi, ki je še mnogokje neobhodno potrebna.

Organizacije Rdečega križa ljubljanskih občin bodo zato v juliju organizirale solidarnostni odvzem krvi. Mi iz naše občine smo na vrsti 29. in 30. julija. Se bomo vabilu spet odzvali polnoštevilno? Vsaj sto nas bi se moralo javiti. Morda boste že jutri kri potrebovali tudi vi!

Pri našem krvodajalstvu, ki sloni na ramenih prostovoljcev, ne moremo mimo enega dejstva: odvzema krvi se udeležuje po 10 do največ 20 odstotkov delavcev iz posameznega ozda. Med njimi so tudi taki s po več deset odzivi, še veliko več pa je prav tako povsem zdravih, ki ob akcijah le skomignejo z rameni in pogledajo vstran. Doklej bo še tako? Se bo tudi v njih prebudila vest ali, če hočete, človek? Še danes pridite v naše vrste.

JOŽE PRAPROTNIK

● VZGOJA IN IZOBRAZEVANJE ● VZGOJA IN IZO

● AKTIV KOMUNISTOV PROSVETNIH DELAVCEV IZ VVO O POVEZOVANJU VRTCEV

Vrtci se počutijo osamljene

Znana so družbenopolitična izhodišča, ki jih je približno pred nekaj več kot letom dni pripravila MK ZKS v zvezi s samoupravno organiziranostjo vrtcev v Ljubljani. Združevanje nekaterih opravil med vrtci v posamezni občini naj bi pripomoglo k boljšemu poslovanju in kakovostnejšemu delu v teh ustanovah. Ta priporočila so v nekaterih ljubljanskih občinah bolj ali manj uspešno že uresničili, medtem ko jim naši vrtci niso hiteli naproti ravno z najdaljšimi koraki. Zaradi te počasnosti so bili zaposleni v vrtcih, zlasti člani Zveze komunistov, na raznih sestankih v občini že večkrat kritizirani.

Zakaj pravzaprav ne prihaja do uresničitev pobud MK ZKS? Da bi vse skupaj postalo bolj jasno, so se vzgojiteljice — članice Zveze komunistov 17. junija zbrale na sestanku aktiva komunistov — prosvetnih delavcev iz VVO in med drugim spregovorile tudi o povezovanju strokovnih služb in še nekaterih opravil v vrtcih naše občine. Toda podobno, kot se je zgodilo že nekajkrat v preteklosti, se tudi tokrat niso zbrali vsi tisti (čeprav so bili seveda vabljeni), ki bi lahko pripomogli k uresničitvi teh pobud. Prišli so sicer predstavniki mestne in občinske skupnosti otroškega varstva, komiteja za družbene dejavnosti naše občine, nekateri sekretarji svetov ZK v krajevnih skupnostih in predstavniki KK SZDL, ni pa bilo nikogar, ki bi bil navzoč na sestanku v imenu občinske konference ZKS, občinskega sveta ZS in občinske konference SZDL.

Zato se seveda tudi na tem sestanku niso zadeve dokončno razjasnile. Kako naj bi tudi se, ko pa so vzgojiteljice vso stvar pojasnjevale domala le same sebi, namesto da bi njihovi razlagi prisluhnili tudi tisti, ki za počasnost pri uresničevanju teh priporočil krivijo le vrtce. Vrtcem očitajo, da se nočejo združevati, kar pa ni res, so poudarile vzgojiteljice. V vrtcih so za vsako povezavo, saj jih denarne težave hudo pestijo. Toda pri tem bi jim morale pomagati tudi družbenopolitične organizacije; in to ne le s splošnimi usmeritvami, temveč s konkretnimi dejanji.

Za zdaj kaže, da bi bila v naši občini še najlažje uresničljiva zamisel o združevanju računovodskih opravil za vse vrtce, saj kar dva v tem trenutku nimata računovodij. Nasploh naj bi se v občinah odločili za uresničitev tistih priporočil, ki bi vrtcem najbolje ustrezala tako po gospodarski strani, kot tudi pri razvoju njihovih samoupravnih odnosov. Toda doslej v vrtcih še niso dobili nikakršnih analiz o gospodarski upravičenosti združevanja in tako sploh ne vedo, koliko denarja bi s tem prihranili. Predstavnik občinskega komiteja za družbene dejavnosti je menil, da bi bilo treba najprej imeti analizo, predstavnik mestne skupnosti otroškega varstva je obrazložil, da bodo to analizo dolžne narediti občinske skupščine, vzgojiteljice pa so prizadete, ker se nikakor ne čutijo le one krive za neuresničevanje pobud MK ZKS. Tako seveda tudi ta sestanek ni obrodil zaželenih sadov.

Omeniti pa še kaže, da so se vzgojiteljice ob tej priložnosti pogovarjale tudi o izvajanju resolucije 9. kongresa ZKS v praksi, o povezovanju vrtcev in krajevnih skupnosti, o položaju vrtcev v današnjih gospodarskih razmerah in o osebnih dohodkih zaposlenih, oblikovale pa so tudi smernice za delo aktiva v obdobju 1982—1983.

DARJA JUVAN